

Emine Araç proti Turecku – č. 9907/02

Rozsudek ze dne 23. 9. 2008 [II. sekce]

Článek 6

Článek 6-1

Občanská práva nebo závazky

Občanskoprávní povaha práva na vysokoškolské studium: porušení

Skutkový stav – Turecká ústava zaručuje právo na výchovu a vzdělání, jehož obsah je definován a upraven zákonem. Stěžovatelce byla zamítnuta přihláška na teologickou fakultu, neboť k ní nepřipojila svoji fotografii bez šátku, jak to vyžadovala tehdy platná pravidla Výboru pro vysokoškolské vzdělávání. Odvolání, jež proti tomuto rozhodnutí stěžovatelka podala, zamítl nejprve správní soud a posléze Nejvyšší správní soud. Ve stížnosti ke štrasburskému soudu stěžovatelka namítala nespravedlivost řízení před Nejvyšším správním soudem, zejména z toho důvodu, že nejvyšší státní zástupce předložil stanovisko, v němž doporučil odvolání zamítnout.

Právní posouzení – článek 6 odst. 1: a) *Přijatelnost* – Vláda zpochybnila občanskou povahu práv a závazků, které byly předmětem sporu předloženého správním soudům, a tvrdila, že článek 6 odst. 1 na ně nelze použít. Soud s přihlédnutím k turecké ústavě konstatoval, že stěžovatelka mohla hájitelně tvrdit, že turecký právní řád upravuje její právo být přijata na teologickou fakultu, pokud splní požadované právní podmínky. Její přihláška však byla zamítnuta nikoliv proto, že nesplňovala některou z těchto podmínek, ale proto, že nevyhověla formálnímu požadavku pravidel Výboru pro vysokoškolské vzdělání. I v případě, že by pravomoc upravovat přijímání uchazečů do vysokoškolských zařízení spadala do sféry veřejného práva, podle názoru Soudu by to nepostačovalo k vyloučení tohoto práva z kategorie občanských práv ve smyslu článku 6 odst. 1. Podle stěžovatelky v tomto případě nešlo o její vztah k veřejným orgánům jako takovým a jejich diskreční pravomoci, nýbrž o její osobní život jakožto obvyčejného uživatele veřejné služby. Stěžovatelka tedy zpochybňovala platné předpisy, o nichž měla za to, že porušují její právo navštěvovat vysokoškolské zařízení. Soud ve své nedávné judikatuře vždy zkoumal konformitu řízení týkajících se předpisů o vysokoškolském vzdělávání s odkazem na požadavky článku 6 odst. 1. Vzhledem k významu stěžovatelčina práva na vysokoškolské vzdělání proto Soud neměl pochybnosti o tom, že omezením stanoveným v těchto předpisech byla dotčena osobní práva stěžovatelky, a omezení tudíž mělo občanskoprávní povahu. Článek 6 odst. 1 byl proto na věc použitelný.

b) *Odůvodněnost* – Soud již dříve konstatoval porušení článku 6 odst. 1 v podobném případě týkajícím se porušení práva na kontradiktorní řízení před Nejvyšším správním soudem, a to s ohledem na povahu stanoviska vrchního státního zástupce na skutečnost, že stěžovatelka neměla možnost se k němu písemně vyjádřit. Vláda nepředložila žádný přesvědčivý argument, který by v tomto případě mohl vést k jinému závěru.

Závěr: porušení (jednomyslně).